

WYSOCE ZJADLIWA GRYPA PTAKÓW

Przenosicielem wirusów grypy są ptaki dzikie, przede wszystkim związane ze środowiskiem wodnym, tzn. głównie kaczki i gęsi. Drób może się zakazić jeśli korzysta z tych samych siedlisk, np. zbiorników wodnych albo pastwisk, gdzie bytowały ptaki dzikie. Nie jest przy tym konieczne, aby użytkowanie tych miejsc odbywało się w tym samym czasie. Wirus może bowiem przeżyć w wodzie i innym wilgotnym środowisku przez wiele dni, a nawet tygodni, szczególnie w niskiej temperaturze. Tak więc zbiorniki wodne, na których przebywały dzikie ptaki, mogą być w miesiącach jesienno-zimowych długotrwałym źródłem zakażenia dla drobiu. Należy jednak pamiętać, że do zakażenia może dojść nie tylko wtedy, gdy wypuszczany na zewnątrz drób będzie korzystał z tych samych siedlisk co ptaki wolno żyjące, ponieważ wprowadzenie do gospodarstwa słomy albo zielonki zanieczyszczonych odchodami zawierającymi wirus może być przyczyną zachorowania. Dlatego jest niezwykle istotne, aby w okresie wysokiego ryzyka nie tylko utrzymywać ptaki w zamknięciu, ewentualnie na ogrodzonych i ściśle kontrolowanych wybiegach, ale należy też właściwie zabezpieczać słomę pod szczelnym przykryciem.

Jeśli jednak wirus znajdzie się w gospodarstwie, może ulec dalszemu rozwleczeniu przez człowieka na butach, odzieży czy środkach transportu. Właściciel drobiu powinien zawsze pamiętać o tym, że każda choroba charakteryzuje się tzw. „okresem inkubacji”, kiedy wirus już jest w gospodarstwie, ale ptaki, chociaż same wyglądają zdrowo, wydalają już wirusa do otoczenia. Dlatego do obsługi ptaków należy zawsze wykorzystywać oddzielną odzież wierzchnią i buty, w których nie wolno wychodzić poza teren obiektu, w którym znajdują się ptaki. Pewną rolę w pojawianiu się nowych ognisk choroby może odgrywać wiatr, ale raczej na krótkie odległości (150-200 metrów)

(na podstawie informacji ze strony internetowej PIWet PIB w Puławach: <https://www.piwet.pulawy.pl/komunikaty/3>).

W związku z aktualną sytuacją w zakresie występowania zakażeń wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) w Polsce i Europie **hodowcy drobiu powinni podjąć wszelkie działania mające na celu aktywną ochronę swoich ferm przed możliwością zakażenia ww. wirusem, a w szczególności:**

1. nie poić drobiu wodą ze zbiorników, w tym wód powierzchniowych, do których mają dostęp dzikie ptaki;
2. zabezpieczyć znajdujące się na terenie gospodarstwa zbiorniki wodne przed dostępem ptaków wolno żyjących;
3. utrzymywać drób w sposób wykluczający jego dostęp do zbiorników wodnych, do których mają dostęp dzikie ptaki;
4. przechowywać paszę i ściółkę dla drobiu w sposób zabezpieczający tę paszę i ściółkę przed kontaktem z gryzoniami i dzikimi ptakami oraz ich odchodami;
5. karmić i poić drób w zamkniętym pomieszczeniu lub osłoniętym miejscu w sposób zabezpieczający paszę i wodę przed dostępem dzikich ptaków oraz ich odchodami;
6. lokalizować gniazda dla drobiu wewnątrz budynków;
7. nie wnosić i nie wwozić na teren gospodarstwa, w którym jest utrzymywany

- drób, zwłok dzikich ptaków lub tusz ptaków łownych;
8. wyłożyć przed wejściami do budynków inwentarskich i wyjściami z tych budynków (albo zastosować w gospodarstwie inne rozwiązania techniczne pozwalające na oczyszczenie i odkażenie obuwia przed wejściami do takich budynków i wyjściami z nich) oraz wjazdami do gospodarstwa i wyjazdami z niego (albo zainstalować w gospodarstwie niecki dezynfekcyjne lub inne urządzenia zapewniające dezynfekcję kół pojazdów wjeżdżających do tego gospodarstwa lub z niego wyjeżdżających) - przy czym szerokość tych mat albo niecek nie powinna być mniejsza niż szerokość wjazdów do tego gospodarstwa i wyjazdów z niego, a ich długość - nie mniejsza niż obwód największego koła środka transportu wjeżdżającego do gospodarstwa lub z niego wyjeżdżającego;
  9. stosować przez osoby wchodzące do budynków, w których jest utrzymywany drób środków bezpieczeństwa biologicznego i ochrony osobistej, w tym odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonych do użytku wyłącznie w danym budynku oraz oczyszczać i dezynfekować obuwie;
  10. oczyszczać i odkażać sprzęt i narzędzia używane do utrzymywania drobiu przed każdym ich użyciem, a jeżeli są używane wyłącznie w danym budynku - co najmniej raz dziennie;
  11. wdrożyć procedury w zakresie zapobiegania przedostawaniu się dzikiego ptactwa do kurników i miejsc przechowywania paszy i ściółki oraz przeprowadzania deratyzacji i dezynsekcji;
  12. utrzymywać czystość i porządek wokół budynków inwentarskich oraz miejsc, w których są przechowywane pasza i ściółka, w tym regularnie wykaszć roślinność i uprzątać pozostałości pasz i ściółki.

Hodowcy muszą pamiętać, że zarówno oni, jak i personel na fermach, jeżeli nie będą przestrzegać zasad bioasekuracji, mogą przenieść wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków do obiektów, w których utrzymywany jest drób. Jediną skuteczną metodą zapobiegania jest ściśle przestrzeganie zasad bioasekuracji.

Posiadacz drobiu w przypadku zaobserwowania u drobiu niepokojących objawów, tj. zwiększonej śmiertelności, spadku pobierania paszy i wody, objawów nerwowych, takich jak: drgawki, skręty szyi, paraliż nóg i skrzydeł lub niezdolność do ruchu, duszności, sinicy i wybroczyn, biegunki, nagłego spadku nieśności niezwłocznie zawiadamia organ Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższy podmiot świadczący usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej.